XIV. evfolyam — Celldömölk, (Kiscell) 1912 szeptember 22. — 39. szám.

KEMENESVIDÉK

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSAG.

(„KISCZELL és VIDÉKE“) — Megjelenik minden vasárnap. — („KISCZELL és VIDÉKE“)

Előfizetési ár:
Egy évre . . . . 8 kor. | Negyedévre . 2 kor.
Fél évre . . . . 4 „ | Egyes szám ára — .
Megjelenik évre. Értekezletni: kedd, szerda és csütörtö

Felelős szerkesztő:
Huss Gyula
Helyettes szerkesztő:
Bakonyi Imre

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Celldömölk, Dömölki utca, Gombás ház — Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető mindennemű küldemények.

Az uj adónovelláról.

1913 január 1 én lép életbe az uj adótörvény, a melynél kivihetetlenebb, a gyakorlati életben alkalmatlanabb törvény az utolsó 10 év óta Magyarországon nem látott napvilágot. Elismerjük: a régi adótörvény gyatra, igazságtalan volt, feltétlenül meg kellett változtatni, de hiányzott belőle az agyafurtság: hogy lehet a polgárokból az eddiginél több adót kisrófolni, de ugy, hogy ő elhigyje, miszerint az eddiginél lényegesen kevesebbet fizet.

Ahelyett, hogy kongresszusba, tanácskozásba hivták volna össze, a kiválóbb pénzügyi tisztviselőket, a városi hivatalnokokat s a kik legeslegtöbbet értenek a dologhoz: a községi és körjegyzőket s a kongresszust mint gyakorlati testületet felhivták volna egy uj, a gyakorlatban megfelelő adótörvény tervezetének kidolgozására: sőld asztalnál tisztán theoretikai tudással megalkottak egy törvényt, mely a valóságban keresztülvihetetlen, a mely annyi zaklatásnak, annyi birságolásnak fogja kitenni az adófizetőt, hogy az állam ilyenformán akaratlanul is ellen ségévé teszi a saját polgárait. Maga az egész novella oly értelmetlen, hogy azt olvashatom ki belőle, a mit akarok. Nincs az a szegény falusi tanító széles e hazában, a ki a novella szerzőjét, ha munkáját a fogalmazás megbirálása szempontjából mutatná be, be nem szekundáz tatná azért.

Eltekintve azonban attól, hogy a polgárok eddigi egyezés adóját 20—30%-al emelni fogja, s a szegény adófizetőt agyonkinozza, mert oly komplikált s annyifele kimutatás benyujtására szoritja, hogy az embernek megáll az esze: micsoda tapasztalatlanság kellett ekkora lehetetlenségek kigondolására — a legnehezebb helyzete azonban a községi és körjegyzőknek lesz.

Eredeti hivatásunk az volna, hogy a népnek ügyes-bajos dolgaiban vezetője, tanacsadója legyünk. Az adó ügyek s más egyéb kellemetlen funkciók eddig is oda sodortak bennünket, hogy a legjobb akarat mellett sem törődhettünk sokat a község ügyeivel; az uj adónovella annyi munkát fog adni a szegény jegyzőnek, hogy a legsilányabb körzetben is 3—4 hónapra teljesen el fogja vonni az adminisztrációtól. A jutalom pedig az lesz, hogy a központi hatóságok nyakra-főre fogják birságolni az amúgy is agyoncsigázott jegyzőt. A kir. járásbiróság hagyatéki ügyben tanusitott késedelem miatt, a pénzügyigazgatóság azért, mert a lajstromok pontos h. táridőre be nem küldettek. Az adóval agyontört polgár — különösen ha parasztaz illető — csak a jegyzőt fogja látni. A jegyző fogja tőle kérni az adót, a jegyző fogja zálogolni, a jegyző fogja kérni az árverést. A szegény jegyző, a ki az egész állami adminisztrációban a „fogd meg“ szerepét játsza, teljesen ártatlanul egymaga fogja viselni az egész helytelen intezkedés ódiumát.

hinni, hogy az uj adótörvény tovább mehessen a kisérletezésnél. A pénzügyigazgatóságok által megtartott bizalmas értekezletek maguk is szomoru eredményeket végződtek. A törvényben kimondott u. n. adóösszeiró bizottság összehozása pedig egyenesen absurdum. Feladata lesz a mindenféle kimutatásból, lajstromból, jegyzékből kataszteri törzsivből, birtokivből összeirni a község minden lakosát stb. Megállapitani mindenkinek bárhonnét bármily forrásból származó mindenféle jövedelmét megallapitani a létminimumot s mindezt nyilvántartásba kell vennie. Ugy hogy az a szerencsétlen bizottsági tag 4—5 hónapig ugy benne lessz a munkában, hogy a füle sem fog kilátszani.

Vajjon — még az ál amtól is — jogos e kenyerkereső embert családjától hónapokra elvonni? Ha megfizetett tisztviselőkkel végezteti az összeirást, megáll a központi adminisztráció, eltekintve attól, hogy napidijak fejében, oly összeget kellene elfizetnie, a mi a kincstár teherképességét érzékenyen sujtaná.

Az uj adótörvény sikertelen alkotás, teorikus emberek elmefuttatása, a mely elmefuttatásnak főleg mi jegyzők isszuk meg a levét.

Egy jegyző.

— **Zsidóünnepek.** A tegnapi szombatot megelőzőleg 10 napig ünnepelték, a zsidó polgártársaink 5673-ik ujévüket, mely után a tegnapi szombatos volt a hosszunapjuk, melyet imádság és böjtölés között töltenek el.

Amorette.

Irta: **Fabár Jenő.**

Egy lovat hivtak Amorotte-nek. Egy karcsu világos-barna, selyemszőrü lovat, a mely csupa ideg volt. Egy pillanatig sem maradt nyugodt. Hol lábait emelgette, hol a nyakat forgatta, hol a farkát csóválta. Amorette-nek Csorbay báró keresztelte el, mert a mikor a ló a kastélyába került, a legelső dolga az volt, hogy kiszakitotta magát a lovászfiu kezéből és szilajon nekirugatott egy kerti gipsz amorettenek, a mely ezer darabra törve hullott a viragagyak közé.

— Az amorette! — kiáltotta ijedten a báróné.

Mire a báró csettintett egyet a nyelvivel.

— Az amorette meghalt, éljen Amorette!

Ez volt a szilajverü paripa keresztelője.

A lovászfiu két heten keresztül minden reggel másfélóra hosszat ülte meg Amorettet, hogy kissé rancba szedje. A tizenötödik napon a barónak kedve kerekedett kilovagolni rajta. És egy fél óraval később összezuzott koponyaval hozta őt haza. Amorette ugy oda vagta egy éles szikla tövébe, hogy a agyveleje kilocsczant. Harmadrapra temették.

A báróné, a ki mindossze huszonhárom evés volt a mikor özvegyen maradt, a tragikus eset után mintegy fél esztendeig utazott külföldon. Egy nő rokonával Lebarangolta Itáliát, banatosan merengett a szicilia partokon, egy-két könnyet hullatott a Földközi tengerbe, a mikor a hatalmas gőzös Afrika felé röpitette, a mikor a spanyol földre lépett, az arczsine vissza nyerte régi üdeséget. Nizzaban már mosolygott, a mikor pedig haza érkezett, szebb volt mint valaha.

Egyenesen a birtokara utazott. A családi kripta ajtajában, férje oszlodozó teteme fölött rövid imát mondott, aztan végig sétált a kertben, a hol éppen rózsákat nyesegetett a kertész. A báróné néhány pillanatig szótlanul nézte a hü szolgát. Aztán hirtelen ezt kérdezte:

— Mi történt amorette-vel?

— Le kellett volna lunkózni, méltóságos asszony, azt a bestiát, de hát . . . nem kaptunk rá engedelmet . . . Ott van az istállóban . . . Úgy tudom, hogy a szomszed birtokos alkuszik rá . . .

— Ki az?

— Szentjobbi nagyságos ur. Hogy nem félti a bőrét ettől az állattól! . . .

— Legjobb is lesz, ha eladjuk. Nem akarom többé látni azt az állatot! — tette hozza halkan a báróne.

Rövid csend következett. Az emlékek árnyéka suhant végig nesztelenül és komoran a kert fái között.

— Mondja meg az ispánnak, hogy adja el azt a lovat . . . — mondotta végre a báróné és lassu leptekkel fölment a kastelyba.

Masnap Amorette már a Szentjóbbié volt, a szomszéd uradalom fiatal ura, a ki a terjedelmes birtokot röviddel ezelőtt örökölte nagybátyjától. Szentjobbi attasé volt a párisi nagykövetségen, a mikor hirét vette nagybátyja halálának, a testamentum őt tette meg általános örökösévé. Szivesen szakitott addigi pályájával, a melylyel kezdettől fogva nem nagyon szimpatizált.

A mikor Amorette-t új otthonába vezették, Szentjobbi gyönyörüséggel nézte a tüzes állatot. Masnap reggel már felnyergeltette és unnak indult vele a sárreti erdő felé. Lassan ügetett, a virágzó, illatos akácok alatt a szüz Mária szobráig. Ott ketté vált az ut. Szentjobbi balra nógatta a lovát, de hiába, a makrancos állat jobra tartott. Ostorcsapás, sarkanytyuzas hiábavaló volt, Amorette nem tágitott. Végre is a gazdája volt kénytelen engedni. Amorette tehát jobbra vitte a gazdáját; buzaföldeken, kukoricán keresztül vágtatott, majd letért az országutra, még egykettőt kanyarodott s néhány perc mulva megállott a Csorbay-kastély rácsos kerítése előtt.

Szentjobbi idegenül nézett szét. Majd rövidebbre fogta a kantart és az ostoraval jó nagyot huzott a ló büszken ivelt nyakara. Amorette fölágaskodott.

E pillanatban halk sikoly hangzott a kastély erkelyéről.

Szentjobbi csodálatos ügyeséggel megfékezte a paripat s azután kiváncsi szemmel nezett fel az erkélyre. Egy fekete csipkeruha tünt el az erkely ajtajában.

Ideje sem volt gondolkozni azon, hogy kinek az ajkain rebbent él az aggódó sikoltás, a mikor megnyilt a kertajtó és egy ifju lépett ki rajta.

— A méltóságos asszony kéreti a nagysá-

A kissármási és budatelki földgázról.

Irta: **Fléris Áron dr.**

A világ milliomosainak, dusgazdag gyárosainak figyelme a kissármási, de különösen legujabban a budatelkei földgázra terelődik. Hanem már a tőkebefektetés dolgában igen fontoskodnak, begombolódzkoznak. A méltán remélt lázas épitkezésnek semmi nyoma sincs ott, a gomba módon keletkező gyáraknak, vasuti nagy forgalomnak se hire se hamva.

Ennek oka nem másban, mint a hazánkban duló azsiai á datlan politikai viszonyokban rejlik, mert bennünket magyarokat a külföld meg mindig barbár népnek és Ausztria játékszerének, gyarmatjának tekint, azért a komolyan érdeklődő idegen tőkepénzesek egyenlőre csak tapogatóznak. A komoly cselekvéssel pedig főkent azert késnek mert félnek a hirtelen bekövetkező politikai fordulattól

Nemcsak a népben, hanem a kormányban sem biznak. Ők ugy látszik ki akarják böjtölni a nemzet jelenlegi válságos helyzetét; az amerikai gyors cselekvést pedig arra az időre halogatják, mig vagy a jelenlegi államfőt a trónvárományos váltja fel, vagy esetleg, mig az ország más gazdat nem cserél. Ennek a jobb sorsra érdemes szegény országnak az volna most, meg idejekorán a legbölcsebb teendője, hogy a magas kormányra nem tamaszkodva, előzze meg a kapzsi idegenek letelepedését.

Tegye össze az oraság összes takarékpénztára a filléreket, mert ennél kedvezőbb gyümölcsöző tőkebefektetésre egy évezredben csak egykétszer kinálkozik.

Itt nincs sem hely, sem oka a tétovázásnak! Ez a vállalat legkevésbé sem kockázatos! Van elég munkaerő! Az oláhok, ruthenek, tótok, sőt még a magyarok is eleg nagy szammal vándorolnak idegenbe. Van itt munkaerő fölösszámban, csak egy kis emberbaráti szeretet és hazafias érzület, no meg egy csekély üzleti szellem kell, és ezzel a kivandorlás ilyetenképpen való megszüntetésével egyszersmint a lengyel és oroszországi bevándorlást a legkönnyebb módon megakadályoztatnók, mely eddigelé maris elég pregnánsul jelentkezik, és hovatovább ijesztő mérveket ölt. Juttassunk most az egyszer a saját honfitársunknak biztos megélhetést a korai intézkedéssel.

A kissármási földgáz az amerikait tulszárnyalja.

Mindezideig a külföldi földtani tudósok azt tartották, hogy a kissármási földgázforrás bőség tekintetében az egész világon második helyütt áll de a legutóbbi furások és teleptanulmányozások után azt sejtik, hogy a kissármási a buda telkeivel együtt az amerikait egynehány próbafuras után csakhamar tulfogja szarnyalni.

Ugyanis ezek a külföldiek nem elégszenek meg csupán a szükös helyszinek tanulmányozásával, hanem az egész környékét bebarangolják. Csak ugy suttyomban, titokban, lopva, üres vasrudakat, arra alkalmas vascsöveket vernek le itt-ott a mélyebb süpedésesebb helyeken a belőle kiáramló levegőt szagolgatják, majd fölötte gyufát gyujtanak s a megvizsgált és értékesnek igérkező furási helyeket primitiv meretekkel és jelekkel maguknak megjegyzik.

Előszeretettel a kissármási földgáztelep és a vasutállomás után következő „Budatelke" nevü határát kutatják at legsürübben s azt a lapályt barangolják be, ahol *Ferenczy* Géza földbirtokosnak 2000 holdnyi birtokán mintagazdasága, kisebb szabasu gőzmalma, gyapjumosó és gerebenyező gyára van. Megtekintik azt is, mint valami ritkaságot Erdelyben. Mert bizony ott a gyár még fehér holló.

Ennek a Ferenczy Géza felé birtoknak javarésze épen oly földtani fekvésü, mint a 3—4 kilómeternyire lévő kissármási gőzforrástelép. Ez a körülmény, t. i. a teljesen azonos terep vezette az élelmes kutatókat Ferenczy Géza birtokára, mely helyütt a babonás oláhság régesrég óta egész hideg közönnyel veszi, ha melegebb őszi éjjeleken itt ott, az ingovány fölött lidérc lángot lát ide s tova mozogni, mely tudvalevőleg a metángáz leggyulékonyabb fajtája, mely mint a foszfor, magától is meggyulad.

Ferency földbirtokos udvara végén, a patak közelében van egy ötven négyszög méternyi ingovány, melyet a gu ya, sőt még a disznócsorda is nagy félve kikerül.

Ha a vadul száguldó tapasztalatlan bikaborju véletlenül az ingoványba kecmereg, onnét csak ugy menekül meg, ha a béresek a deszkát kötéllel átkötik és egy erős igavonó állattal a lápból kivontatják, máskülönben a gyors kapálódzás folytán lejebb-lejebb süppedne és odavész

Ha az ember ennek az ingoványnak partján lábbelije talpával gyors ütemben tapessa, dugdossa, az egész térség ugy reng, ugy hullámzik, mint a lefölöztött aludtej a köcsög megrázásakor.

A béresek ünnepnap délután unalmukban 6—8—10 méter hosszu póznát dugnak az ingovány közepébe és az ott feltóduló, bugyborékoló gázt akként lobbantják lángra, hogy oda egy nyaláb szalmát dobnak és azt megnyujtják. A gyors ütemben fel-fel buggyanó gáz az égő szálma lángját kétszerte oly hosszura növeszti. Ebben ott gyönyörködnek az oláhok.

Naponta kerek egy millió köbmeter gaz!

Minapában egy frankfurti gyáros alkudott Ferency Géza birtokára. De ő mint régi erdelyi család „lófő" sarja, hazafiatlanságnak tartja a birtokot idegen kézre juttatni, inkább szükebb kilátás mellett a hazai tőkések bevonásával óhajtana alakitani részvénytársaságot, mely majd, annak idején villamos erőátvitellel (a közeli 10—12 kilóméter hosszuságu nagy halastó mellett) cement és vas-beton gyárat, magyarstylu patron és tapétagyárat, posztó gyárat, szántóföldi öntöző-gépet, (salétrom) műtrágya gyárat, cukorrépa gyárat akar létesiteni. Igy az utóbbi gyárakkal egy csapással, rövid pár év alatt Kissármás és Budatelke környékét Ferency Géza gazdag termőfölddé óhajtja, reméli átalakitani, mert — ugymond — rossz termőföld nincs, ha a gondos, szakértő, vasakaratu ember kezeli; *csak trágya, víz és napsugár legyen bőven.*

(Folyt. kövi)

VASÁRNAPI LEVELEK

Visszavárlak.

Mikor a rozsdapiros elfonnyadt falevelek panaszos sóhajjal peregnek le a lombjafosztott fákról és bus szemfedőt vonnak a hideg földre, mikor az elköltöző fecskemadarak panaszos csicsergés hal ik el hozzam és a kifosztott, letarolt kinzsorázott világ készül a nagy temetésre: olyankor én ugy szeretnék sirni. Valami fájó, végtelenül szomoru érzés száll ilyenkor a lelkemre, mintha valami nagy-nagy kincset vesztettem volna el s ugy érzem, mintha az álmom, ifjuságom is eltünne a tovaszálló vándorfelhőkkel.

És mikor ez a nagy, kietlen szomoruság borul a haldokló világra és a kóbor őszi szellő tépdesi az illatos virágok fehér szirmait; mikor az erdő apró dalosai szomoruan gubbasztanak a lombtalan ágon és a fáradt madárajkakon elhallgat az ének: akkor én is temetek. Sokat, mindent. Ifjuságot, álmot, ábrándot szerelmet. Eltemetem azokat a gyönyörü, káprázatosan szép álmaimat, a melyek egyszer éltek és igazak voltak, de a melyeket könyörtelen hidegséggel letarolt a szeptember, hogy soha többé életre nekeljenek és hogy álmodásos álomtalan estéken sebzett lélekkel visszasirjam őket.

*

A szomoruan szép őszi hervadáson, a természetnek e fenségesen nagyszerü, megkapóan szép halalán elsiratlak téged is, a ki egyszer régen, nagyon régen a mindenem voltál és a kinek édes emléke most is ugy él bennem, mint akkor, a mikor még szerettél engem. Ma már csak szelid, édes emléke van meg a te lángoló, nagy szerelmednek, a melyet sohase fog elhomályositani tudni az idő és a melyekre mindenkor szeretettel gondolok vissza. És a mikor a csöndes őszi estéken a gondolataim visszaszállnak a multba, olyankor a lelkem megfürdik a felejthetetlenül édes emlékek gyönyörében s ilyenkor elfelejtem az élet minden keserüségét, minden csalódását és a gondolatsim szüntelenül ott járnak tenálad. Lágy szeretettel ölelik át a te szep, leányosan karcsu alakodat és csöndes, szomoru hangon mondják el neked az én végnélküli, nagy szerelmemet, a melyet te egyszer hidegen, könyörtelenül kikacagtál.

. . . Visszavárlak . . .

Nem tudja elhinni a bohó lelkem, hogy minket örökre elszakitott volna egymástól a szeszélyes sors. Én érzem, tudom, hogy az őszi hervadáson, mikor a te aranyos fehér lelked szótalan szomorusággal elmereng a virágok hervadásán és melegen érző kicsi szivedet összeszoritja valami megnevezhetetlen nagy fájdalom a természet halálán: olyankor lepereg a te angyali

---

gos urat, tessék vigyázni azzal a lóval, mert nagyon szeszélyes és szilaj.

Szentjobbi leszállt a lóról.

— Mondd meg ő méltóságának, hogy köszönöm a figyelmeztetest. Aggodalma mélyen meghatott.

Azzal kantáron fogta a lovat s elvezette az országutig; ott fölült rá és hazalovagolt.

Másnap reggel ujra nyeregbe ült. Ezuttal szabadjára engedte a lovat. Menjen, a merre akar. Ő maga cigarettára gyujtott és elmerült gondolataiba. Egyszerre fölpillantott. Amorette megint csak ott állott a Csorbay kastély kapuja előtt. Közel a kapuhoz, kényelmes szöllében gyászruhás fiatal nő ült és olvasott. A lódobogásra felriadt. Szentjobbi leugrott a nyeregből, megkötötte a lovat s hirtelen elhatározással belépett a kapun.

— Szentjobbi vagyok — mondá, miközben szemei gyönyörüséggel tapadtak a szép asszony arcára, nhibámon kivül zavarom. Amnrette az oka. Mindig idehoz, erre a helyre. Különben pedig meg akarom köszönni aggodó gondoskodását. Es az állat csakugyan kissé vad, de remélem, hogy idővel megfékezem.

A báróné mosolygott.

— A mikor óvtam tőle, csak emberi kötelességet teljesitettem. Hiszen tudja talán, milyen szerencsétlenséget idézett fel . . .

— Tudom és hallottam.

— És ön nem félti az életét?

— Erre a kérdésre nem tudok felelni, mert meg sohasem gondolkoztam rajta.

A válasz kissé szentimentálisan hangzott, de gyönged mosolyt csalt a báróné ajkaira.

Amorette azontul is, csaknem naponta a kastély felé vezette a gazdáját. Szentjobbi, ha ha nem is látta mindig a bárónét, beérte azzal, hogy egy-egy méla pillantést vetett a lefüggönyözött ablakokra, a melyek mögött egy karcsu nő-alak körvonalai rajzolódtak.

A mikor a gyászév letelt, a báróné egy napon igy szólt:

— Ön javithatatlan, Szentjobbi.

— Miért báróné?

— Hát azt akarja, hogy önnel is baj essék?

— Amorette-t gondolja?

— Azt.

— Ha parancsolja, nem ülök rá többé.

— Nincs jogom hozzá, hogy önnek parancsoljak!

— A világ legboldogabb embere lennék, ha ehhez joga volna.

— A báróné az ajkához tette a mutatóujját.

— Nos hát? parancsolom!

Szentjobbi magához vonta a szép asszonyt

— És mi lesz Amorettel?

— Visszavezetjük szépen az istállóba. Idővel talán kocaiba fogjuk.

— Neki kell bennünket az esküvőre vinni. Hiszen nélküle sosem találkoztunk volna . . .

jóságu, szelid nefelejtskék szemedből egy-egy forró, áruló könnyü és olyankor megsiratsz engem. Elsiratod az emlékemet, a melyek álmatlan éjszakákon visszatérnek hozzád; megsiratod az én szomoruan szép szerelmemet, a melyet eldobtál magadtól.

Ezen a szomoru, nagy temetésen, mikor a világ csöndes szótalansággal kiséri utolsó utjára a virágos nyarat és az emberek szemén forró, nehéz könycseppek rezegnek: én visszavárlak téged. Várlak a szerelmes szivem minden dobbanásával, a lázas ajkam mindan forró, szerelmes csókjával. Szeretném, ha ugy csókolnál, hogy kicserepesedjen a szam és kiserkedjen csókod nyomán ajkamból a vér; szeretném, ha átcsókolnál a masvilagra, a hol minden örök és a hol örökké hallhatnám a te lágyan csengő, édes szavadat . . .

Szeretnék még egyszer a te mindened lenni, a kit ujra szeretsz azzal a régi, nagy szenvedélylyel. És akkor majd együtt merengünk el a természet halálán; és mikor odakünn lepereg az utolsó illatos virágszirom is, nálunk akkor is tavasz lesz s akkor is nyilnak a kéklő ibolyák . . .

Huss Ferenc.

HIREK.

Ki féltse az erdőt? . . .

—

Ki féltse az erdőt az ég haragjától
Mert reszket a lomb, mert hajlik az ág?
Hajlongjatok tölgyek, a mig nagyralátó
Zsarnok a szélvesz és ostora vag.
Titeket nem tör le, ha át is nyalábol
Futtaban ezerszer . . . ne féljetek.
El-elhaló szellőcske lesz haragjából,
De áll diadallal a rengeteg.

Ijedt denevérek alant kavarognak,
MenekülésseI hirdetve a vészt.
A fak sürüjében kigyók csavarognak,
Kiket uj zsakmány hiánya emészt.
Oduk vén baglyai remegve huhognak,
Mikor a fa eltört ága zörög,
Hej, rossz odalenn most az árva juhoknak,
Miket megdézsmál a farkas, a dög.

Mikor a birkák mind szükölve szaladnak,
Farkas üvölti a préda nyomát . . .
S neki fordulva a szélvészforgatagnak,
Oroszlán ordit a bokrokon át;
Lehet a zürzavar kétségbe is ejtő,
De nincs, ki féltse a rengeteget.
Győztes a rügyeket és lombokat fejtő
Erdő évezredek vésze felett.

Irigyli e zsarnok a lombot a fától,
A kinek az Isten ád koronát!
Mi védte a földet a lég viharától
Sok könnyes és véres századon át.
Elmennek sorban a királyok mind innen,
Elmulik a dicsőség, hatalom . . .
De hazám! tégedet megtart a nagy Isten
Örökké birón és fiatalon . . .

Kántor Imre.

—

— **Székely Ferenc Szombathelyen.** A vasvármegyei műtörténelmi kiallitás mai megnyitására megérkezett Szombathely képviselője, *Székely* igazságügyminisszter a kormány képviseletében. Tegnap érkezett Szombathelyre, a hol nagy fénynyel és pompával fogadták.

— **Házasság.** Hirt adtunk már előbbi lapszámunkban, hogy kedden, e hó 26-án előkelő házasság történik a celldömölki róm. kath. apátsági templomban. Meggyesi *Somogyi* Aladár helybeli szolgabiró vezeti oltárhoz aráját, loránttházai és zágorhidai *Lóránth* Irma urhölgyet.

— **A polgári iskola ügye.** *Kulisséky* Ernő dr. kir. tanfelügyelő, a vasvármegyei tanügyi resszortnak nemrég kinevezett vezetője szeptember 17-én, kedden érkezett Celldömölkre, hogy a kösségi képviselőtestülettel tárgyaljon a polgári iskola felállitásának kérdésében. A vallás és közoktatásügyminiszter leirata folytán előadta az értekezleten a tanfelügyelő, milyen iskolát akar a község, állami vagy községi polgári iskolát? Mert a községi iskolának összes felállitási és fenntartási költségeit, a tanitók nyugdiját és fizetését mind a község tartoznék fedezni, mig az állami iskola jóval kevesebbe kerülne azt megfelelően felépittetni, berendezéssel ellátni, a szünidőben tataroztatni, kimeszeltetni és a tanitók nyugdiját viselné csak a község. A képviselőtestület olykép határozott, hogy állami iskolát akar, az ehhez szükséges helyiséget 1913—14 évekre felépitteti, 6000 koronát felajánl az intézet berendezésére valamint a tataroztatását is elvállalja. Ha pedig a fenti évekre nem sikerülne még a helyiség, akkor az első osztályhoz szükséges helyiséget bérel a felépitésig. Pár év alatt tehát lesz Celldömölkön polgári iskola is, nem lesz szükséges gyermekeinket vidéken taníttatni.

— **Segédjegyző választás.** Jánosháza községben segédjegyzővé a mult héten ifj. *Benyó* István okl. jegyzőt választották meg.

— **Eljegyzés.** *Bohocky* József segédjegyző Lovasberényből (Fehér megye) vasárnap tartotta eljegyzését *Szarka* Mancika urleánnyal Celldömölkön.

— **Ünnepi istentisztelet.** A helybeli róm. kath. apátsági templomban vasár és ünnepnapokon ezideig reggel 8-kor és utána fél 10 órakor tartatott szentmise, utána pedig szentbeszéd. Ez a beosztás még abból az időből származott, a mikor városunk katholikus hivői kétnyelven beszéltek, akkor tehát volt szüksége két különböző nyelvü istentiszteletre, de jelenleg, a mikor a kétnyelvüség megszünt, ennek szüksége fenn nem forog, miért is mult vasárnap a szószékről kihirdette a plebánia vezetője *Ban* János plebános, hogy a mai naptól kezdve csak egy istentisztelet lesz tartva d. e. 9 órokor, utana pedig a szentbeszéd. Tudomására adjuk ezt azon hivőknek is, a kik vasárnap nem vettek részt a prédikáción.

— **Szüreti mulatság a „Koronában“** A celldömölki iparos és kereskedők, valamint a máv. alkalmazottak, — mint emlitettük már lapunkban, — ma tartják a „Korona“ szálló kerthelyiségében szüreti mulatságjukat. A mulatsag iránt széles körben nagy érdeklődés mutatkozik, valószinüleg azon sokan vesznek részt. A mulatság fővédőjéül Szőgyényi-*Marich* Ferencné szül. *Gorcey* Paula grófnőt kérték fel. Jegyek előre válthatók *Velekei* Antal pénztárosnál es este a pénztárnal. Felülfizetéseket hirlapilag nyugtáz a rendezőség. Belépődij 1 és 2 K.

— **Mária névnapi bucsu.** A mult vasárnapra városunkban nagy tömegekben sétáltak a hivő katholikusok, a kik a helybeli kegyhely meglátogatására jöttek Celldömölkre. A szeptember azonban igen rosszul mutatkozott, mert több mint két hete esett az eső. Ezért voltak a mult vasárnapon csak oly kevés számban bucsusok a városban. Más éveken már pénteken tele volt a város a harangzugás és éneklések neszétől, mig most csak szombat este és vasárnap reggel érkezett egy kevés a vasuton, csak a felsőpatyiak voltak eléggé számottevő processió, máshonnan jobbára vonattal érkeztek az ittlevők, de ezek is már délutánra mind visszatértek otthonukba.

— **Az iparıskolai tanitók fizetésemelése.** A celldömölki ipartestület mult vasárnapi közgyülésén tárgyalta *Barabás* Ernő és *Virág* József ipariskolai tanitók fizetésének emelése tárgyában hozzája benyujtott kérelmeket. A közgyülés hosszas tárgyalás után olykép határozott, hogy a tanitók közül Barabàs Ernő fizetését 100 koronával, Virág Józsefét pedig 50 koronával a drágasági viszonyokra való tekintettel felemeli és a jelen tanévre ezen összeget már folyósitja is. Szó volt a gyülésen a tanóráknak megváltoztatásáról, a vasárnapi rajzóráknak szerdára való áttételéről, de ez csak megmaradt a régi rendben.

— **Üzem megkezdés.** A sárvári cukorgyár üzemét a jelen idényben holnap hétfőn kezdi meg.

— **A Somlyóról.** Somlyóhegyen a szőlő, mig a hétszámra tartó esőzés be nem következett, elég szépen fejlődött és jó közepes termésre volt kilátás. Az eső azonban nagyon sokat ártott a szőlőnek. A szemek megrepedtek és egyes fajok rothadásnak indultak. Jó száraz, tartós meleg időre volna most szükség, mely némileg helyrepótolná az esőzés okozta károkat.

— **Szintársulat Celldömölkön.** *Szombati* Nándor szintársulatának titkára a héten kérvénynye! fordult a celldömölki főszolgabiróhoz, melyben a járás területére 16 tagból álló társulatának szinielőadások tartására kér engedélyt szeptember 26-tól november 1-ig. A társulat jelenleg Csepregben működik.

— **Uj anyakönyvi felügyelő.** A belügyminiszter a Vasvármegye területén levő állami anyakönyvi hivatalok felett való felügyeleti jog gyakorlásával *Ottlik* Géza belügyminiszteri osztálytanácsost bizta meg.

— **A szombathelyi műtörténelmi kiállitás** ma vasárnap délután 2 órakor lesz megnyitva.

— **Hirdetmény.** Értesitjük a t. c. közönséget, hogy a vasuti kocsikban és állomasi helyiségekben talált tárgyak elárverezését utasitásaink határozmányai értelmében Celldömölk állomáson f. évi szeptember hó 26-án delelőtt 9 órara tüztük ki. Szombathely, 1912 évi szeptember hó Az üzletvezetőség.

— **Zárfeloldás.** Jánosháza községben a sertések között pusztitó sertésorbánc megszünt, miért is az alispán a zárlat feloldását e héten elrendelte.

— **Az influenza** ismét epidemikusan lépett fel egész Európaban. Mindenki ismeri ezt az alattomos betegséget, a mely a tüdőre gyakorolt komplikációval jogosan kelt általános félelmet. Ezért senki sem mulassza el, hogy az influenza tartama alatt — különösen, ha köhögéssel együtt lép fel — egy hetig „Sirolin Roche“-t szedjen. A Sirolin Roche általánosan ismert gyógyszer a légzőszervek hurutos megbetegedései ellen, megakadályozza a tüdőbaj bacillusainak kifejlődését és szaporodását. A Sirolin Roche kellemes ize fokozza az étvágyat és tápereje is nagy.

— **Az uj adótörvények.** A januar 1-én életbelépő uj adótörvenyek közül a kereskedelmet és ipart elsősorban az általános kereseti es jövedelmi adóról szóló törvenyek érdeklik. A két törvénynek legfontosabb rendelkezéseit, — figyelmébe véve az adónovellának vonatkozó szakaszait is, — a Magyar Kereskedelemi Csarnok titkári hivatala „Tájekoztató az uj adótörvényekhez“ cimü most megjelent, gyakorlati használatra igen alkalmas füzetben ismerteti, a melyben a kereskedő és iparos rövid áttekintésben megtalálja mindazokat a fontos tudni valókat, a melyeket egy adoköteles fél sem nélkülözhet. A füzet melyet saját egyesület részere adott ki, a kereskedők és iparosok körében lényegesen elő fogja mozditani a kincstar és az adóköteles fél szempontjal ól egyarant fontos azon érdeket, hogy az általanos kereseti es jövedelmi adoról szóló törvények rendelkezései minél ismeretesebbé váljanak.

— **Állami szőlővesszők eladása.** Az állami szőlővesző szaporito és oltványtelepeken termelt szőlővesszők és szőlő oltványok eladása tárgyában a m. kir. földmivelésügyi minisater az idén is nagyfontosságu birdetést adott közre, melynek főbb rendelkezéseit itt közöljük. Az állami szőlőtelepeken termelt szőlővesszők és szőlő oltványok kizárólag hazai szőlőbirtokosoknak a következő árakon és feltételek mellett adatnak el: a) Amerikai fajtáju szőlővesszők: I. osztályu sima vesszők 16 K, II. osztalyu sima vesszők 8 K; I. osztályu gyökeres vesszők 32 K. II. osztályu gyökeres vesszők 16 K ezrenkint b) Európai fajtája szőlővessző: I. [illegible] fajták: I. osztályu sima vesszők 10 K, II. osztályu sima vesszők 5 K; I. osztalyu gyökeres vesssők 110 K, II. osztályu gyökeres vessző 100 K ezrenkint. 2 Csemege fajták: I. osztályu sima vesszők 16 K II. osztályu sima vesszők 8 K; I. osztályu gyökeres vesszők 32 K, II. osztályu gyökeres vesszők 16 K ezrenkint. Szőlőoltványok: Gyökeres fásszőlőoltványok ezrei 240 K, sima zöld szőlőoltványok ezrei 120 K, Mind a szőlőoltványoknak, mind a szőlővesszőknek csomagolási és a feladó vasuti állomásig való szállitási költsége az eladási árakban bennfoglaltatik. A vasuti vitelbérek azonban a vevőt terhelik s evégből a küldemények bérmentetlenül adatnak fel a vasutra. Az eladási áruk utánvétel utján szedetnek be A telepeken közvetlenül átvett szőlőoltványok ára átvétel alkalmával, bélyegmentes ellennyugta mellett közvetlenül a telep házi pénztárához fizetendő. Árkedvezményben csak azok a valóban szegénysorsu kisgazdák, egyházak, lelkészek és tanitók részesitettnek, a kiknek egyedüli vagy legfőbb jövedelmi forrásuk a filokszera által elpusztitott hegyvidéki szőlőjük volt. A vételajánlatokat a kivánt szőlővesszők és oltványok fajta, minőség és menyiség szerinti megjelölési s a kiültetés helyének, ugyszintén a szállitásra vonatkozó adatoknak (az átvevő neve, rendeltetési hely vasuti vagy gőzhajóállomás stb.) pontos feltüntetése mellett legkésőbb november hó végéig ahhoz a kerületi szőllészeti és borászati felügyelőhöz. illetőleg vincelléiskolai igazgatósághoz tartosnak benyujtani, a kinek vagy a mely igazgatóságnak szőllészeti és borászati felügyelői kerületében a felujitandó vagy szőlővel ґeültetendő terület fekszik.

Vagy az ellenzék,
mint a munkapár
megegyeznek abban, hogy egyedül
GOTTLIEB IZIDOR
„Turul" ciporaktárában
szerezheti be mindenki a legszebb és legdivatosabb cipőujdonságokat
CELLDÖMÖLK
Sági-utca

Kemenesaljai Közgazd. Hitelbank
(Az osztrák magyar bank mellékhelye.)
Celldömölk.
Betéteket elfogad
4 1/2 %
kamatoztatással.
Leszámitol üzleti és magán váltókat.
Jelzalogkölcsönöket folyósit.
Értékpapirok és idegen pénzek vételét és eladását eszközli.
Folyószámla kölcsönöket nyujt.
A vele egyesült Hitelszövetkezet olcsó kölcsönöket ad kényelmes heti visszafizetésre.
Biztositási osztálya elfogad élet, tüz, jég, baleset, szavatossági stb. biztositásokat az Első Magyar Általános Biztositó Társ. részére

Értesités.
A Kemenesaljai Közg. Hitelbankkal egyesült Kemenesaljai Önsegélyző Hitelszövetkezet (Celldömölk) most alakitja meg II. (3 éves) évtársulatát. Egy üzletrész 50 fillér. Az üzletrészek jegyezhetők a Hitelbank üzlethelyiségében a tőkés egy. K kölcsönt vehetnek fel előnyös kamatfizetés és kényelmes heti visszafizetés mellett.

Értesités.
Alulirott közhirré teszem, miszerint Celldömölkön a Papai u.-ában levő saját házamban
zalogintezetemet
— a hol előnyös feltételek mellett 3 hónapig kisebb nagyobb kölcsönöket folyósitok — már megnyitottam.
Tisztelettel
Pálovits József

A mesterdalnok . . .
Cipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek varrok,
Rajt' van

Kaucsuk sarok.

A jelenkor legjobb tetőfedő anyaga az
ASBEST-PALA.
Elpusztithatatlan, soha javitást nem igényel. Tüzmentes, fagymentes, vizhatlan és viharálló.
Alatta a padlás télen nem hideg, nyáron viszont nem meleg
KÖNNYÜ, mert a befedett terület négyzetméterenkint 10 kilogram — holott a hornyolt cserépből négyzetmétere 40 kg., közönséges cserépből 65 kg., igy palafedésre a legkönnyebb tető és a leggyöngébb fal is alkalmas.
Legmesszebbmenő jótallás!
Felvilágositást, árjegyzéket és mintát kivánatra ingyen küldünk.
Magyar Asbest Palagyár R.-T. :: Jánosháza.
Iroda: Zollner Bélánál Jánosháza

HAROM szobás lakás mellékhelyiségekkel villanyberendezéssel november 1-re kiadó özv. Bakonyi Józsefnénál

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Kicsiny ok, nagy okozat.

A természet örökidőktől fogva fenyegeti az embert, mert ha ideália mestermüvet teremtett is benne, amennyiben anyagi gondossággal a legelőkelőbb szellemi javakkal ruházta fel, de szeszélyességében azért sokszor durva eroszakkal bánik vele. Majd elemi csapásokkal sujtja, majd alattomos szolgait, a mikroorganizmusokat, a legrettenetesebb betegségek előidézőit küldi ki ellene, hogy a porból vetetett embert szarmazására emlékeztesse. És bár az ember évezredek alatt megtanulta, hogyan védekezék a vishiány és a villamcsapás ellen, csak kevéssé tud segiteni magán, hogyha arról van szó, hogy bacillusok aknamunkáját kell elháritani.

Szerencsére a földi vándor nem hagyja magát oly könnyen megfélemliteni. Szakadatlan munkaban tanulmányozza a természetnek ra nézve sokszor vesszedelmes hatását és titkos munkáját s a természet egy-egy békésebb órában maga árulja el azokat a fegyvereket, a melyekkel az ember a küzdelemben élhet s a melyeket aztán meg is ragad, hogy ügyesen és óvatosan vedekezzék.

Sajnos, a győzelem ritkán szegődik a zászlója alá. Sok betegség csuffá teszi a taktikáját és elragadja mellőle társait, sőt némelyek oly módon lépnek fel, hogy méltán nevezhetjük őket az emberiség ostromának.

Tuberkulózis! Tüdővész! Ezeknek a szavaknak vészes hangzásuk van. Hány embertől ragadták el kedves hozzátartozóját! S a mig mi erőnknek és egészségünknek örvendünk, talán már semmit sem sejtő testünkbe is belopózott, hogy lassan de biztosan elsorvasszon bennünket. Ámbár ez a romboló betegség nem tudja eltitkolni jelenlétét, s a mikor elárulta magát, akkor már legfőbb ideje, hogy azon fentartasért, az életért energikusan megkezdjük a harcot.

A küzdők azonban nem egyenlőek számban, nagyságban és kitartásban. A szegény embernek tehát társra van szüksége a küzdelemben, igazi segitő társra. Sokáig nem találták meg ezt a segitőt, míg végre előlépett rejtett létéből s az emberiség szolgálatába lépett. E társ neve: kreozot.

Ez a bükkfából nyert anyag, a melynek sohasem rothadó tulajdonságát eléggé ismerjük, nyomban az orvosi gyakorlatba való bevezetése után nagyszamu gyógyitó eredményt produkált. De sokáig megtartotta kellemetlen tulajdonságait is, mint kellemetlen szag és iz és mergező hatás, a mely főképpen a gyomor működésére volt zavaró hatással. Mivel továbbá a kreozot, a mely nem egységes kémiai test, közömbös anyagokat is tartalmaz, az volt a legközelebbi föladat hogy, a buzát szétválasszuk az ocsutól, vagyis a hasznos részeket a többitől elkülönitsük s ezzel olyan formát adjunk neki, a mely kizár a testre ártalmas minden anyagot a nélkül azonban, hogy ennek különleges hatása gyöngülne. Ebben a törekvésben az F. Hoffman-La Roche & Co. cég teljes sikert ért el, mert *Sirolin „Roche"* néven olyan készitményt állit elő, a mely a kreozotnak csakis hatásos alkotóreszeit tartalmazza és teljes méregmentessége mellett kitünő, sohasem remélt, most azonban általánosan elismert orvosszer a [illegible]

Nyomatott a kiadótulajdonos „Vörösmarty"-könyvnyomda és hirlapkiadó vállalat gyorsajtóján Devecserben 1912